

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Orationibvs Variis, Et Ignitis aspirationum iaculis ad Deum, Deiparam
Virginem Mariam, cæterosq[ue] Sanctos - exercitijs item diuersis, tum
maximè Paßionis Dominicæ, eiusq[ue] matris, refertißimus

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Actio gratiarum pro excessiuo & impatibili dolore, quo intrinsecus
discerpebatur, dum anxie diu expectatum, iamq[ue] à cruce solutum &
castissimo finu susceptum vndique perlustraretur filium: dum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45928](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45928)

immensa charitas, qua veluti totus ebrius, me ceterosq; peccatores dilexit, ad tam immensum pondus sum perduxit miseriae, & pariter incitavit te, propter nos participem quoque facere amaræ passionis suæ. Quamobrem fac ô pijsima matrum, ô inundans fons salutis & gratiæ, nunc de me iudicium (vt apparet iustum & rectum) vt scilicet pro ipso filio tuo occiso, me recipias vinctum, & tui amore castissimo, perfectissimo & inextinguibili, incurabiliter totum faucia captiuum. Recipe pro proprio adoptiuum, & fac me fidelissimum, feruentissimum, perseverantissimum tuum, & ealem qualem amifisti (quantum possibile est homini) qualemq; te docet habere filium: & sicut ipsum semper & nunquam quoque afflictum aspexisti & custodisti: ita pariter & me misericordiarum tuarum oculis semper aspice, semper observa (licet aliam ob causam) ab omni semper restringens, reuocansq; illicito. Et benignissima mater impendas adoptiuo seruulo, quod exhiberes vni genito filio tuo. Porro ipsum assidue planè materna cura (tametsi non indigebat, attamen volebat) custodiebas & diligebas. Sed ecce ipso nunces orbara, vt potè extincto iam iamq; sepeliendo: modo & deinceps illum custodias, qui maxime continua tua & sedula indiget cura & custodia, illumq; diligas, diligibilemq; tibi facias, qui tuam (licet indignam) dilectionem, summis præcordijs efflagitat.

Eia ergo ô dulcis & delectabilis virgo, mater totius misericordiarum, vulnera cor meum tui amore deuotissimo, vt totus tui amore ardeam & langueam, tua dulcedine totus absorbeam: vt cum omni humilitate, reuerentia, obedientia cæterarumq; virtutum ornatu, tibi fideliter noctu diuq; te optulante, seruiam: quo in omni necessitate mea & mortis articulo, pietate, cura, & protectione tua materna dignus sim. Exerce itaque in me crudelitatem nunc misericordissimam, sanctissimum odium, gratissimam & exoptatam vindictam, vt propter filium tuum à me occisum, etiam me occidas, & sincerissimo tui in me accenso amore, exuras, quicquid in me est carnale, mundanum, & à Deo extraneum. Interfice in me vniuersas passionis & conuulsiones malas, omnem proprietatem cordis, sensus, & intellectus, cunctaq; vitiorum monstra, vt mihi ipsi & mundo totus mortuus, purgato affectu, & simplicitate ac illuminato intellectu, Deo viuens stabiliter inhaeream, per rectissimam in omnibus voluntatis conformitatem: ita vt nunquam etiam discrepare valeam. Vt sic tandem post felicem actam vitam, tua me dirigente & adiuuante materna benignitate, tuarum mellissimæ dulcedinis præsentia, tuarum pietatis exuberantia in hora horribilis mortis meæ frui merear, quæ me contra omnem tentationem confortet, ab omnibus inimicis liberet, ab omnibus peccatis excuset & animam egredientem in tuis & benedicti filij tui meritis, statim ad gratiosum conspectum filij tui perducatur, Amen.

Actio gratiarum pro excessiuo & impatibili dolore, quo intrinsecus discerpebatur, pro maestissimo planctu quo suffundebatur intemerata Virgo, dum anxie diu expectatum, iamq; à cruce solutum, & castissimo sinu susceptum vndique perlustraretur filium: dum eodem sepulto per passionis loca, maesta & semiviva domum reduceretur.

THRENOS XIX.

Vitis frondens generosa, viola intemeratæ castitatis omnium virtutum suauitatis respirans odorem, speciosissima Verbi Dei mater prælecta Maria, commonefacio te nunc anxio & gemebundè corde inestimabilis & cõtinuè doloris, quo conficiebaris & contabescebas, dum à meridie, ab hora extinctionis filij,

filiij, à tempore transfixionis melliflui lateris eius anxia prætolabaris, & animo deloroso reuoluens præcogitabas, & mœsta nesciens hæsitabas, qua ratione defunctum filium deponere quires ac sepelire, quatenus vel eo mortuo breui posses frui tempore, quem viuum habere non potuisti: quo etiam pacto vel extincto eius corpori amorem impendere posses ac beneuolentiam, quam in passione eius exhiberi tibi minimè dabatur. Toto autem hoc meridiano tempore torrens passionis in te sola fluctuabat, qui priùste & filium simul inundauerat. At nihilominus inter fluctus tot vehementissimos immobilis semper perstitisti, ò pulcherrima fidei columna, diuinæ voluntati plenariè in his cruciatibus resignata, immò & mori cum filio paratissima, & feruentius multò appetens morti occumbere cum eo, quã viuere valens sine illo. Vt autem immensam hanc dolorum molem tam æquanimiter & mitissimè sustineres, nihilq; in tanta angustiarum magnitudine ageres quod virginalem pudorem dedecens esset, neuti quàm ambigo in hac filij tui passione tuatq; compassione, te stillicidio efficacissimo à summa Trinitate profluxo, benignè irroratam, seu irrigatam, quo miraculosè confortata, fide integra, charitate perfecta, spe certa, eximia fidelitate, & patientia inuincibili, in eisdem doloribus in finem vsque perdurares.

At dum eo pacto sola (immensa id Dei bonitate permittente) ad augmentum gloriæ meritorumq; tuorum (vt afflictio tua filij tui passioni consona esset) illius calcare torcular, tandem diuina prouidentia corpus filij tui à uiris iustis solum & depositum, inter materna brachia suscepisti. At quis dignè satis comprehendet vel explicabit, quàm affectuosè sacratas manus in altum protenderis pro nobilissimi illius thesauri tam desideratissima susceptione: quomodo spiritus tuus tot eadem die transfusus mucronibus, tot eis mortibus affectus vigore, nunc reumpto relanguerit, quomodo fortis amor tuus ipsam mortem præualens tibi prorsus exhaustæ vires addiderit, vt corpus eius immortuum tam inestimabili nunc deuotione maternis amplexareris, brachijs, tuotq; pectori opprimeres: quæ paulò ante præ nimio concepto dolore te mouere nequibas?

At ah tristissima virgo, quantæ angustia confestim ad luctuosum illum intuitum renouabantur? Quàm omnia tua viscera noua sunt compassione concussa? Quàm crudeliter è vestigio præcedentes dolorum gladij in tuo materno corde renouati seuebant? O quanta mox lachrymarum inundatio, quàm calidæ guttæ ex pudicissimis oculis erumpentes miserabilè innocentissimi filij corpus rigabant? Heu quàm profundos trahebas gemitus, quàm maternos suspirabas affectus: quãdo iam plenè omnia eius vulnera, omnes afflictiones, omnes cicatrices considerabas, quantatq; ex eis singulis perpeffus fuerat, vulnerata cogitatione ponderabas?

Porro dum conspiciebas, iam in tuo castissimo collocatum gremio, ipsum non secus atque pecus mactatum, omni ex parte laceratum & liuidum, oculos eius mortis acerbitate disruptos ac cruore sacro concreto refertos, os frigidum, faciem contractam, genas demersas, manus adèd rigidatas, vt vix ad vmbilicū eius possent desseeti, quid tum vnico cordis tui solamini, materni exhibueris affectus, quid lugubris gestus, quid lamentabilis planctus: quomodo potest vllam creatum ingenium, & eo minus indignus tuus seruulus excogitare, vel pro ijs dignè te laudare: eūm quicquid de te dicitur vel cogitatur insufficiens, & quasi nihil est & inane: Sed amabilissima Domina, quæ & qualia tum materna dicam te compassione & dilectione in plangendo deficiens gessisti? quæ locuta es? quæ lamentata? omnes nostræ vires,

vires, tempus, intellectus & omnia vt dixi deficerent, priusquam vel aliqua ex parte comprehendere possemus. Quapropter tibi soli vniuersa ex totius affectu vniuersitatis repraesentata, quae ea sola nosti & sensisti, quando vidisti & clarè intellexisti vnicum Angelorum gaudium sic miserè mortis vredine maceratum; lucem veram, illuminantem omnem hominem venientem in hunc mundum, sic mortis nubilo eclipsatam: agnum mansuetissimum tam dirè tractatum, qui cum hominibus tam dulciter erat conuersatus, tam mira eis elargitus, adeò dira pro eis & ab eis passus. Regem insuper regum & Dominum dominantium factum opprobrium hominum & abiectionem plebis, tanquam nouissimum virorum reputatum non habentem speciem neque decorem, sed leproso effectum deformiorem; tanquam abortiuum quod projicitur ab utero. Conuenerunt planè in ipsum & extrema vilitas, & summa maiestas. Nemo siquidem ipso sublimior, sed nemo fuit ipso abiectior. O ineffabilem charitatis magnitudinem, quae cor eius adeò inebriauit, vt vitam daret pro mortui. O quanto amoris incendio cor eius conflagrauit, quo non solum propter nos Patri, sed etiam inimicis illis sceleratis & vilissimis factus est obedientissimus vsque ad horrendam contemptibilissimamq; crucis mortem. Videte itaque qualiter heu dulcissimus amator & benefactor noster ea propter in bello cecidit? Rex noster pacificus tanto tempore desideratus, quàm sit atrociter in bello peremptus, quàm turpiter deformatus? Heu heu quomodo lux oculorum nostrorum clarissima nunc cernitur extincta, splendor diuinæ faciei, quasi fuligo obtenebratus? Doleo super te Iesu mi: *Quis mihi det vt ego moriar pro te?* O dulcissima mater, quis dubitat, huiusmodi quoq; & te & alia id genus quamplurimà, quae tibi soli consistunt, & locutam & vulnerato corde tecum contulisse, quum vitam cordis tui plangebans lugubri & reuerà moestissimo planctu, quem tu mater pijsissima, vna cum ad te venientibus discipulis ceterisq; paucis fidelibus amicis, super tam dilectum vnigenitum tuum habuisti? Loquebaris ei, & non erat vox neque sensus: vocabas & rugiebas à gemitu cordis, & non respondit tibi. Sed quis Virgo purissima, quis mater dolorosa capere sufficere, quanta inerat cordi tuo amoroso tristitia? quando licet te (præ flagrantissimo & prorsus incomparabili erga filium amore) plurimum renitente, sed ceterorum amicorum obnixis precibus compulsa, tenebrose etiam noctis instantis vrgente horrore, nobile hoc depositum vnigenitum tuum, quem vnice super omnia semper videre cupiebas, linteo inuolui & ab oculis tuis conspexisti abscondi? O quàm libenter ipsum tenuisses, vel cum ipso sepeliri voluisses? Sed quam pura labia, ipsa puritatis mater, quot suauissima oscula te prius impressisse arbitror in extincti filij membra & stigmata, antequam tibi eum auferri permitteres?

Recordare nunc deinceps Dei mater electissima, illius lustruose sepulturae, illius vltimi & tristissimi diuortij, quo vnigenitus tuus abs te tam amoroso amplexu, tot intimæ charitatis osculis, quasi pro vltima valedictione signatus, ab oculis tuis est sublatus, & sepulturae mortis (ipse videlicet Dominus vitæ) traditus, te remanente orbata filio, velut turtur solitaria & vidua desolata, omni iâ solatio destituta. Quis tibi deuotorum, o reuerendissima Dei genitrix dignè comprehendere & edicere sufficere, quantus te dolorum impetus inuaserit? quantus moestissimarum te lachrymarum fluctus operuerit? quanta concussa sis & contremueris moestitudine? quando instante iam nocte ob virginalem pudorem remorari foris iuxta cordis tui thesaurum non licebat, quando à dilecto separari oportebat, ac eum destituere necesse iam erat.

eee 3

Heu

Heu quoties cum amarissimo fletu ante amplexabaris & osculabaris sepulchrum? O quoties benedicebas & valedicebas vnigenito? Heu quantæ lamentationes, quot lachrymæ sibi inuicem succedebant? Sicq; tandem cum inæstimabili cordis dolore recedens, cum castissimo filio tuo nouello S. Ioanne, ac B. Maria Magdalena & alijs, adorata deuotè prius cruce, non ignorans eius mysteria, tunc quidem occulta, nunc verò referata, corpore quidem in ciuitatem abiisti, sed corde tuo (quod vna cum filio eodem in sepulchro manserat) nunquam ab eo discedere potuisti. Veruntamen ò dulcissima Domina, toties interim cordis tui renouabatur dolor, quotquot vestigia filij ad Caluariam exeuntis sanguinolenta, quotquot passionis eius monumenta transeundo videbas, donec anhelosis suspirijs, gemitibus interruptis, fletibus lachrymosis, & acerbissimis afflictionibus mactata & tota exhausta, inter concomitantium manus ambulando sustentata, quasi femiuua ad domum Ioannis redacta fuisti, virgo paupercula sub alieno tecto mansura, atque à Ioanne, ceu mater à filio desideranter suscepta. Cuius tunc comæ erat (licet adhuc esses ieiuna, & totius illius, fortasse etiam totius præcedentis diei, quando tibi mane valedicebat filius, proluxa esuriè attenuata, nec non immensa passionum magnitudine ac infinita multitudine, tota esses viribus exhausta) lamentationes & lachrymæ.

Lugebas enim inconfolabiliter, manens vsque ad resurrectionem filij, præ doloris & amoris teneritudine quasi absorpta Nihilominus fidem veram & vniuersalem, spemq; certam futuræ resurrectionis filij, stabili mente tu sola seruasti, vacillante ex tunc & errante circa fidem veram vniuerso mundo. Ideoq; sola, matrem nostram vniuersalem Ecclesiam illo triduo, tu representasti.

Merito igitur benignissima mater, te post filium tuum supra omnes creaturas singularius diligere tenemur. Quia sicut ipse nos plusquam seipsum diligens voluntariè se pro nobis in mortem tradidit, vt nos viueremus: ita & tu mater sua plus salutem nostram, quam filij tui charissimi amantissimam vitam diligens, eundem pro nobis, & teipsam in omnem poenam & misericordiam libentissimè resignasti.

Pro vniuerso autem mœrore & dolore, gemitibus & lachrymis tuis, & omni aduersitate in hoc mundo cum Iesu perpeffo, & pro omni bono opere, virtute & merito tuo (quia totum mihi ad meritum cedit & solatium, cum meritis filij tui pro me acquisitis ab ipso immenso & infinito amore & labore) laudo, benedico, commendo, dignifico & superexalto te in æternum, & vltra ò fidissima parens nostra, milliesq; saluto: Aue præcellentissima, præfulgida & beatissima cœlica regina Maria, Amen.

Pro iugi & estuanti compassione erga crucifixum Deum & miserè cruciatam eius matrem: item pro conformitate & imitatione morum Christi feræ Virginis Maria, Precatio XIX.

O Mater pietatis, misericordiæ & gratiæ, ac omnis boni, ò regina cœli, ò virginum gemma, ò Iesu Christi nutrix dulcissima, spes & fiducia nostra, olim filij tui doloribus in intemis cordis tui dirè vulnerata, vulnera quoq; cor meum tuis præffuris & mœroribus, ò elementissima Domina, & in corde meo renoua filij tui passionem ac tuam compassionem. Cor tuum vulneratum coniunge sordi meo, vt tecum tuis vulneribus pariter vulnerer. Verecundia mihi est & opprobrium